

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
**LATVIEŠU VALODAS
INSTITŪTS**

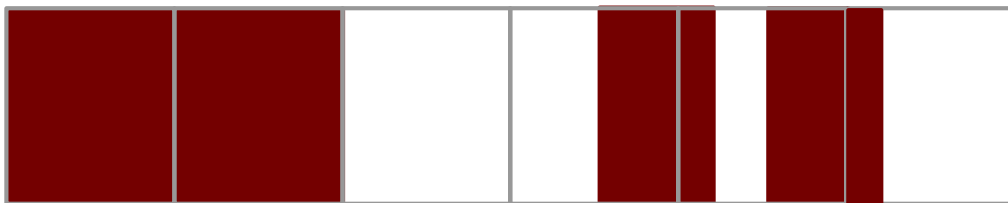
Anta Trumpa, Sanda Rapa

VALODAS DIGITALIZĀCIJA: NO PIRMAJIEK RAKSTU AVOTIEM LĪDZ MŪSDIENĀM

12.09.2023.

Valodas digitalizācija

16. gs. 17. gs. 18. gs. 19. gs. 20. gs. 21. gs.

58 204 šķirklū

brīvkrāns jaunvārds

brīvkrāns viriešu dzimte, lietvārds

Publiskajā ārtelpā novietots, ikvienam brīvi pieejams dzeramā ūdens krāns.

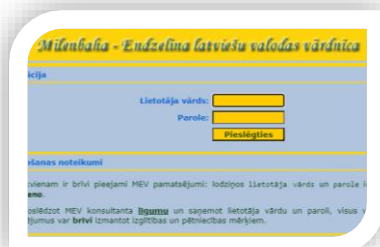
▼ Piemēri *Pilsētas parkā izvietoti brīvkrāni.*

Ziņot

Dalīties

2106 šķirklū

120 000 vārdu

1 mlj. vārdu

85 581 šķirklū

Dzīvnieku definīcijas MLVV

zakis vīriešu dzimte, lietvārds

1. Vidēji liels savvaļas dzīvnieks ar garām ausīm, pagarinātām pakaļkājām un īsu asti.

kaķis vīriešu dzimte, lietvārds

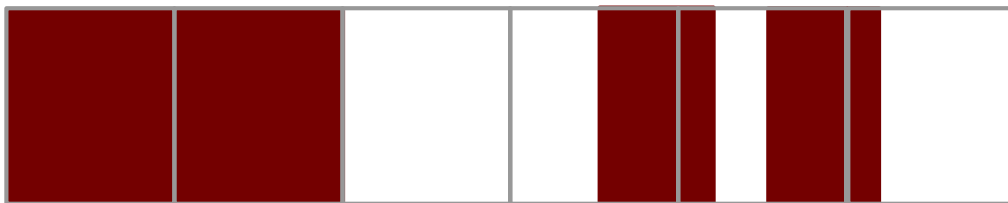
Neliels plēsēju kārtas mājdzīvnieks, kas medī peles, žurkas, putnus.

pērtiķis vīriešu dzimte, lietvārds

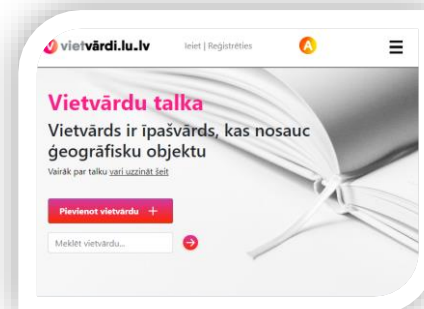
Liels primātu klases dzīvnieks bez astes, ekstremitātēm ar pieciem pirkstiem un labi attīstītām galvas smadzenēm.

Valodas digitalizācija

16. gs. 17. gs. 18. gs. 19. gs. 20. gs. 21. gs.

58 204 šķirklī

6957 šķirklī

2106 šķirklī

120 000 vārdu

1 mlj. vārdu

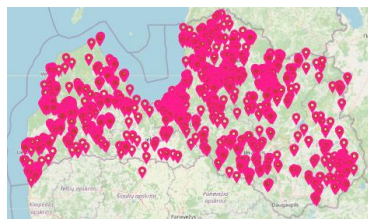

85 581 šķirklī

18845 šķirklī

vietvardi.lu.lv

vietvārdi.lu.lv Sanda Rapa

[Atpakaļ](#)

(Vietvārds tiek izmantots)

Asināuka apdzīvota vieta

Pareilēnosaukumi

Apšiniķi

Atrašanās vieta

Feimaņu pagasts

Piezīmes

Bijusi apdzīvota vieta, tautā saukta Asināuka, bet kartē uzrādīta kā Apšiniķi labajā pusē ceļam Feimaņi - Silajāni. M. Rivca

Pievieno komentāru vai ierakstu...

Karte

apvidvārdi.lu.lv

Sanda Rā

[Atpakaļ](#)

Šļompa

Autors: Astrida Diča
Pievienoja: 11.09.2023.

Podniecībā putra no rudzu miltiem, karupeļiem, ko lēja traukiem pirms glazūras likšanas, lai labāk turas.

Piemērs

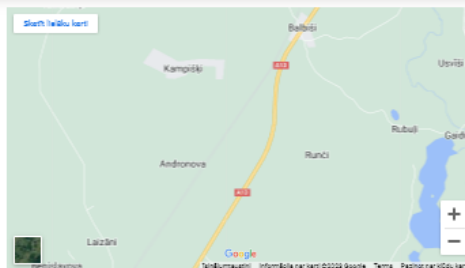
Nav minēts

Piezīmes

Nav minēts

Vārda fiksācijas vieta

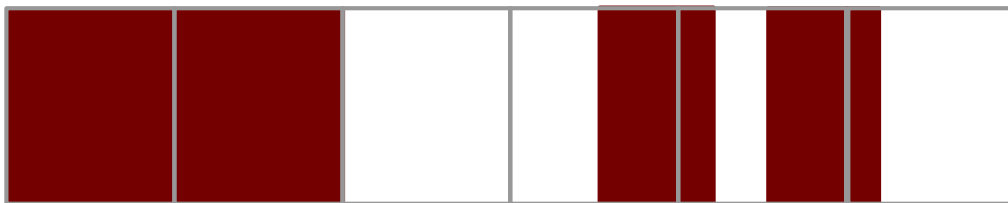
Ozolaines pagasts

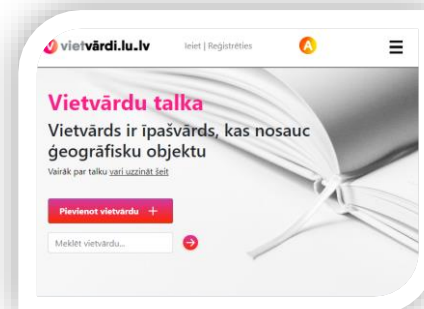
apvidvārdi.lu.lv

Valodas digitalizācija

16. gs. 17. gs. 18. gs. 19. gs. 20. gs. 21. gs.

58 204 šķirklī

6957 šķirklī

2106 šķirklī

120 000 vārdu

1 mlj. vārdu

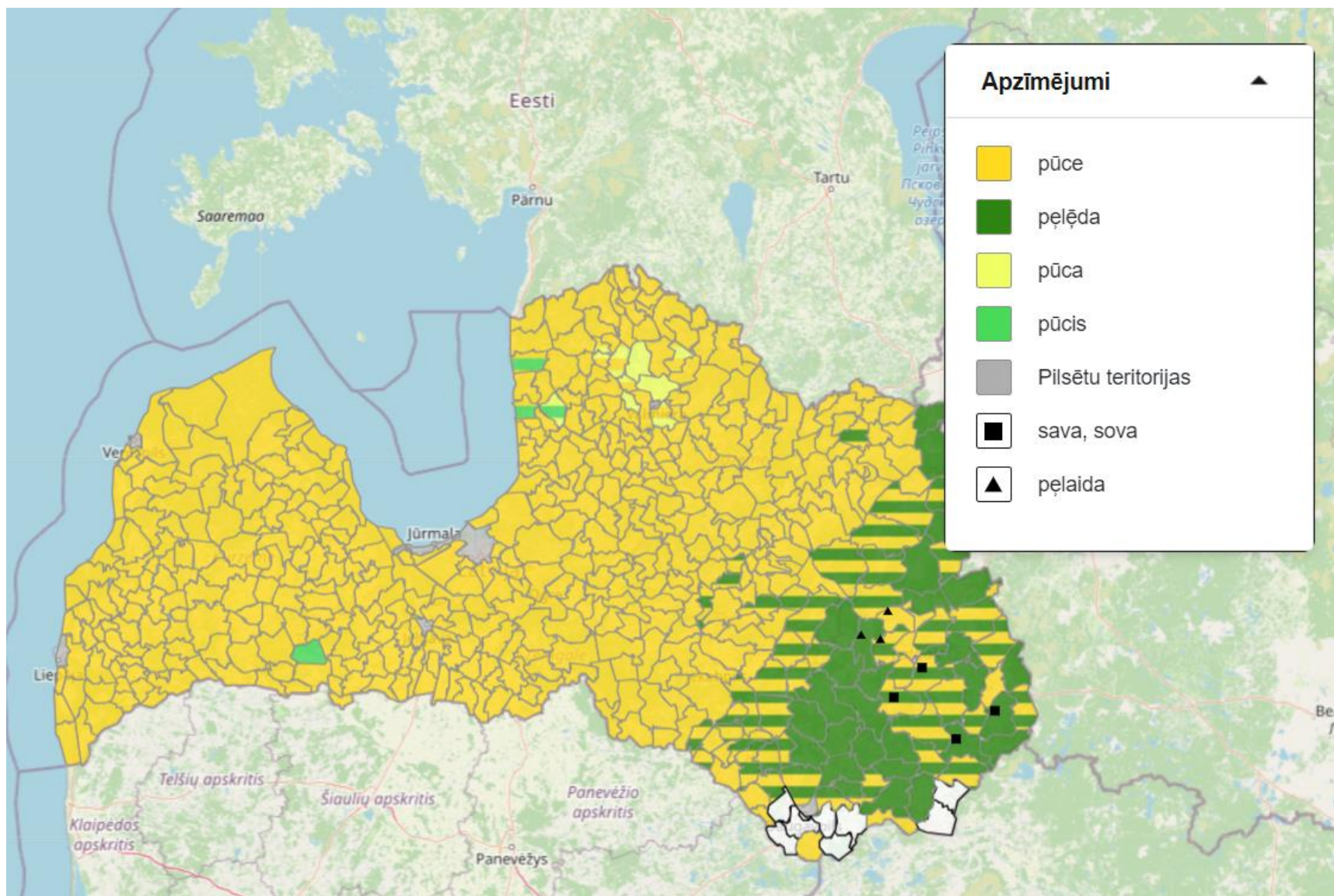

85 581 šķirklju

18845 šķirklī

dialekti.lu.lv

Korpuss SENIE (<http://senie.korpuss.lv/>)

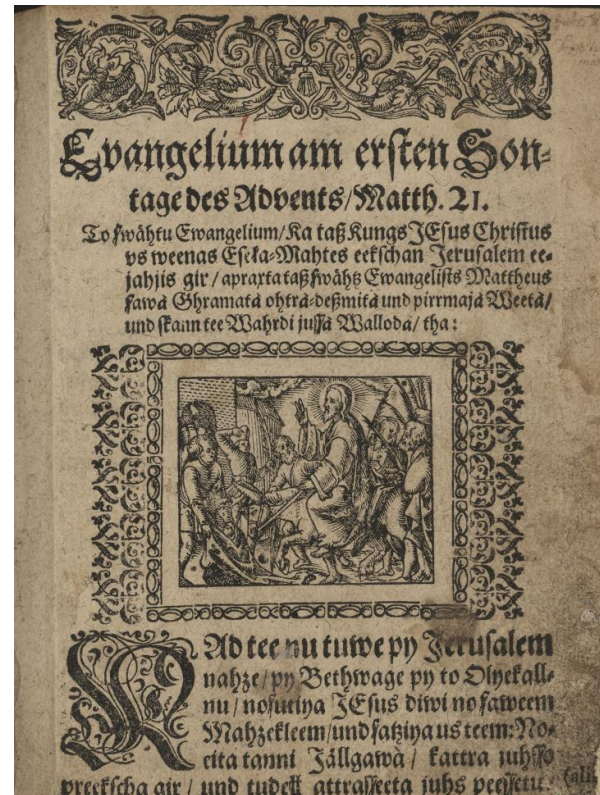

Korpuss SENIE (<http://senie.korpuss.lv/>)

Georgs Mancelis
Manc1654_LP1

1. lpp.

- 1: Evangelium am erſten Son-
- 2: tage des Advents / Matth. 21.
- 3: To ſwähtu Ewangeliſium / Ka taß Kungs JEſus Chriſtus
- 4: vs weenas Eſeļa=Mahtes eekſchan Jeruſalem ee-
- 5: jahjis gir / apraxta taß ſwähtz Ewangeliſts Mattheus
- 6: ſawa` Ghramata`ohtra`=deßmita` und pirmaja` Weeta`/
- 7: und ſkann tee Wahrđi juſſa` Walloda` /tha:
- 8: KAd tee nu tuwe py Jeruſalem
- 9: nahze /py Bethwage py to Olyekall-
- 10: nu / noſutiya JEſus diwi no ſaweem
- 11: Mahzekleem / und ſatziya us teem : No-
- 12: eita tanni Jällgawa` / kattru juhſſo
- 13: preekſcha gir / und tudeļļ attraſſeeta juhs peeſſetu

Vārdformu meklēšana korpusā SENIE

Vārdforma vai tās daļa:	
Schkinkošch%	
Meklēt!	
Æ Ä Č Ö Š š Ü Ž æ ä č ö š ß ü ž Č Ģ Ķ Ļ Ņ Š Ž č ģ ķ ļ ņ š ž Kārtošana: A-Z Rezultāti atvērumā: 50 Kolonnu skaits: 4 SENIE Baum1699_LVV Br1520_PN CC1585 CekFJ1790_KD CekFV1796_NL Depk1704_Votr Dres1682_SBM Eid1701_KB Eid1701_RA	

Senie teksti korpuss.lv

Senie

Latviešu valodas seno tekstu korpuss

2002–., 2 milj. vārdlietojumu (2,7 milj. tekstvienību)

Izstrādātāji: LU LaVI, LU MII, LU HZF

Vairāk informācijas

Meklēt korpusā

Teksti unicode sitēmā

- **Fragments no Georga Mancela 10 sarunām (1638):**
- M. Eß ſcho Labbibu pahrdewis / ſawai Seewai Seetawas nopirkschu / vnd fillumus Swahrkeem.
- A. Manna Seewa ſcho Ghaddu palleek plicka ka Suttis. To Sauju Linno Saimneekam neſſiſchu/ luhgdams laid man weenu Kattlu aisdohd. Nahkohſchu Ruddeni luhkohſſim/ ka maxahſſim.

Avotu skaits: 90

- + vairāki 17. gadsimta veltījuma dzejoļi,
- Ernsta Glikas 1699. gada katehisms
- Georga Manceļa 1643. gada katehisms
- u.c.

Seno tekstu konvertācija un meklēšanas rīka izveide

- Darba grupa (Everita Andronova (LU MII), Anna Frīdenberga (LU LaVI), Lauma Pretkalniņa (LU MII), Renāte Siliņa-Piņķe (LU LaVI), Elga Skrūzmane (LU LaVI), Anta Trumpa (LU LaVI), Pēteris Vanaags (LU LaVI))

Konvertācijas likumu tabulas
fragments: *Lettisches und Teutsches
Wörterbuch* (Fuer1650_70_2ms)

Nr	Unicode	Konvertētais	Reģistr- iutība	Unicode kods	Pārcē- lumu skaits
1.	w	v			2162
2.	uh	ū			664
3.	ah	ā			1959
4.	eh	ē			1383
5.	ih	ī			1054
6.	oh	o			828
7.	ie	ī			6
8.	ee	ie			2060
9.	zz	c			183
10.	Zsch	č			2
11.	[]atz	[]atc			3
12.	tz	c			4
13.	z	c			660
14.	bb	b			264
15.	dd	d			192
16.	gg	g			79
17.	ġġ	ġ			1
18.	kk	k			192
19.	kķ	ķ			45

Meklēšana mūsdienu rakstībā

Simple search

šķīņķ*

Text types (2) ? ^

Dokumenta ID

Dokumenta nosaukums

Gads

Gadsimts

17 x

type to search

16

18

19

Žanrs

Garšgie teksti x

type to search

Laicīgie teksti

Vārdnīcas

Apakšžanrs

Manuskripts

Saite

Tekstvienības

Lappuses numurs avotā

GO

Concordance for be...
BASIC
SKETCH
ENGINE
www.sketchengine.eu

expand all collapse all

Meklēšana mūsdienu rakstībā

CONCORDANCE

SENIE: 16.-18.gs. teksti

simple šķīņķ*, doc.genre:Garīgie teksti;doc.century:17 18 (6.62 per million)

Publikācijas

Andronova, Everita; Frīdenberga, Anna; Pretkalniņa, Lauma; Siliņa-Piņķe, Renāte; Skrūzmane, Elga; Trumpa, Anta; Vanags, Pēteris. Latviešu valodas senāko rakstu pieminekļu konvertācija mūsdienu rakstībā: iepriekšējā pieredze un automatizācijas mēģinājumi *Aktuālas problēmas literatūras un kultūras pētniecībā : rakstu.* Liepāja : LiePA, 2022 27. sēj., 346.-358. lpp.

- Andronova, Everita; Frīdenberga, Anna; Siliņa-Piņķe, Renāte; Skrūzmane, Elga; Trumpa, Anta; Vanags, Pēteris. Variantums kā konvertācijas izaicinājums: Georga Manceļa tekstu atveide mūsdienu rakstībā. *Letonica*, 47. Rīga: LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, 2022, 188.–206. lpp.
- Andronova, Everita; Frīdenberga, Anna; Pretkalniņa, Lauma; Siliņa-Piņķe, Renāte; Skrūzmane, Elga; Trumpa, Anta; Vanags, Pēteris. User-friendly Search Possibilities for Early Latvian Texts: Challenges Posed by Automatic Conversion. *Proceedings of the 6th Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries Conference (DHNB 2022)*, Uppsala, Sweden, March 15-18, 2022. Edited by Karl Berglund, Matti La Mela, Inge Zwart. Vol-3232. 168–176.)

„Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca” (16.–17. gadsimts) (tezaurs.lv/lvvv)

[Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca](#) [Par vārdnīcu](#) [Šķirklja uzbūve](#) [Meklēšana](#) [Avoti](#) [Saīsinājumi](#) [Autori](#) [Publikācijas](#) [Kontakti](#)

A B C Č D E F G Ģ H I J K Ķ L Ļ M N Ņ O P R S Š T U V Z Ž

Meklēšana [?]

☐ Meklēt visā tekstā

Meklēt

[Izvērstā meklēšana](#)

Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca (16.–17. gadsimts)
[Historical Dictionary of Latvian \(16th-17th Centuries\)](#)
[Historisches Wörterbuch des Lettischen \(16.-17. Jahrhundert\)](#)
2106 šķirklji (pēdējo reizi atjaunots 07.07.2023.)
Šķirklja sagatavošana turpinās

Autori: Everita Andronova, Anna Frīdenberga,
Renāte Siliņa-Piņķe, Anta Trumpa, Pēteris Vanags

Valsts pētījumu programma

Latvijas Zinātnes padome

Projekts Nr. 212/2012
„Korpusā balstīta elektroniska
latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca”

Izdota ar LU Latviešu valodas institūta 2016. gada 5. decembra Zinātniskās padomes lēmumu Nr. 2016/9.
ISBN 978-9984-742-85-4

© LU Latviešu valodas institūts, 2016-2023. Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca (16.–17.gs.)

„Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca” (16.–17. gadsimts) (tezaurs.lv/lvvv)

546 apzābakot

apzābakot (3) v. **apšabaghoti** (1), **apšabagothe** (2)

apaut kājas (kādam), arī *pārn*.

Tad šthaweet nu ap yošuššche yuušes Gurnes ar taišnibe / vnde apwilckte ar to kruute Brunye tās tayšnibes / vnde apšabagothe py tems khagims / ar to Euangelium tha Mere / ar katre yuus Battaišyte eššeth.

EvEp1587, 191₃.

Tad štahweeta nu / apyošušchi juhššus Ghurnus ar Taišnibu / vnd apwilkti ar teems Kruhščabrunņeems tahš Taišnibas / vnd ap Kayeems apšabaghoti / ka ghattawi mahziet to Evangelium ta Meera.

Manc1631_LVM, 184₁₉.

◆ ↑ la. *zābaks* (pēc vc. *bestiefeln* 'aut zābakus', *bestiefert* 'zābakos' parauga)

[2022-01]

Meklēšana LVVV

Latviešu valodas vēsturiskā vārdnīca

Par vārdnīcu

Šķirkļa uzbūve

Meklēšana

Avoti

Saīsinājumi

Autori

Publikācijas

Kontakti

A B C Č D E F G Ģ H I J K Ķ L Ļ M N Ņ O P R S Š T U V Z Ž

Izvērstā meklēšana [?]

Vārds:

I*

☐ Meklēt nozīmēs

☒ Meklēt visā tekstā

Vārdšķira:

Īpašības vārds

Vārdu savienojums:

*

Cilme:

aizguvums

vācu

Meklēt

[Vienkāršā meklēšana](#)

Atrasts 1 šķirklis

#	Lemma	Šķirklis
1	latīniska	latīniska (6) <i>adj.</i> latīhni šku (1), latīni ške (2), latīni šku (3) latīņu (par valodu) Wete by thuwe py tho Pille kur Ješus kruštan Ȳȳštcz by / Vnde tas by raxtytcz / vs Juddiške / Grekiške / vnde vs Latīni ške wallode. EvEp1587, 95 ₃ . ..jo ta Weeta bija tuwu pee Pilsšata/ kur JEšus Krušta^ šišts tappa/ un tas bij rakštihts uhs Ebreišku/ Greeķišku un Latīhni šku Wallodu. JT1685 Jn 19:20. ◊ < vc. latinische 'latīņu' [2020-11]